

173. Bijbelstudie over DE ZEVEN GELIJKENISSEN EN DE ZEVEN GEMEENTEN SHIV'AT HAM'SHALIM V'SHEVA HAQEHILOT שבעת המשלים ושבע הקהילות

In hoofdstuk 13 van אשר למתתיהו haB'sora asher l'Matit'yahu [het evangelie naar Mattheüs] vinden wij zeven משלים M'shalim [gelijkenissen] van Yeshua over מלכות השמים Mal'chut haShamayim [het Koninkrijk der hemelen], die chronologisch en inhoudelijk direct gerelateerd zijn aan de zeven gemeenten in חזיון Chizayon [Openbaring] 2 en 3. Als wij ze één voor één met elkaar vergelijken zien we opmerkelijke overeenkomsten. In Mattheüs 13 spreekt Yeshua in gelijkenissen hier op aarde eerst tot de scharen in het openbaar en later tot Zijn tal'midim [leerlingen] in de privésfeer in het huis. In Openbaring 2 en 3 daarentegen geeft Yeshua vanuit Zijn hemelse heerlijkheid aan Yochanan [Johannes] de opdracht, de zeven gemeenten in Asia individueel aan te schrijven om een aan hun gerichte specifieke boodschap door te geven.

Als we goed opletten zien we in de zeven brieven de strekking van de zeven gelijkenissen weer terug, waardoor deze teksten op een wonderlijke wijze dus vrijwel parallel lopen en rechtstreeks met elkaar in verband staan. Wij moeten daarbij in acht houden, dat een bepaalde symboliek, die in een gelijkenis wordt gedefinieerd, ook consequent op de andere gelijkenissen van toepassing is, zoals ook bepaalde begrippen steeds opnieuw genoemd worden in de zeven brieven.

Met de zeven gelijkenissen licht Yeshua op Oosterse wijze de aard en de voortgang van het Koninkrijk G'ds tot aan de voleinding nader toe en legt ook uit aan welke voorwaarden men moet voldoen om eraan deel te krijgen. Hij vertelt er tevens bij, welke struikelblokken men daarbij kan verwachten en wijst op de scheiding, die uiteindelijk zal plaatsvinden. Datzelfde patroon zien we ook in de brieven aan de zeven gemeenten terug alsook in de spirituele betekenis van hun namen.

1. De gelijkenis van de zaaier en de gemeente te Efeze.

“En Hij sprak tot hen vele dingen in gelijkenissen en zeide: Zie, een zaaier ging uit om te zaaien. En bij het zaaien viel een deel langs de weg en de vogels kwamen en aten het op. Een ander deel viel op de steenachtige plaatsen, waar het niet veel aarde had, en terstond schoot het op, omdat het geen diepe aarde had, maar toen de zon opkwam, verschroeide het en omdat het geen wortel had, verdorde het. Een ander deel viel op de dorens en de dorens kwamen op en verstikten het. Een ander deel viel in goede aarde en het gaf vrucht, deels honderd-, deels zestig-, deels dertigvoudig. Wie oren heeft, die hore!” (מתתיהו Matit'yahu [Mattheüs] 13:3-9).

In de verzen 18-23 legt Yeshua deze משל Mashal [gelijkenis] aan Zijn leerlingen uit: *“Gij nu, hoort de gelijkenis van de zaaier. Bij een ieder, die het woord van het Koninkrijk hoort en het niet verstaat, komt de boze en rooft wat in zijn hart gezaaid is: dat is de langs de weg gezaaide. De op steenachtige plaatsen gezaaide is hij, die het woord hoort en het terstond met blijdschap aanneemt; maar hij heeft geen wortel in zich, doch is iemand van het ogenblik; wanneer echter verdrukking of vervolging komt om der wille van het woord, komt hij terstond ten val. De in de dorens gezaaide is hij, die het woord hoort, en de zorg van de wereld en het bedrog van de rijkdom verstikt het woord en hij wordt onvruchtbaar. De in goede aarde gezaaide is hij, die het woord hoort en verstaat, die dan ook vrucht draagt en oplevert, deels honderd -, deels zestig -, deels dertigvoudig.”*

“Schrijf aan de engel der gemeente te Efeze: Dit zegt Hij, die de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt, die tussen de zeven gouden kandelaars wandelt: Ik weet uw werken en inspanning en uw volharding en dat gij de kwaden niet kunt verdragen en hen op de proef gesteld hebt, die zeggen, dat zij apostelen zijn, maar het niet zijn, en dat gij hen leugenaars

hebt bevonden en gij hebt volharding en hebt verdragen om Mijns naams wil en gij zijt niet moede geworden. Maar Ik heb tegen u, dat gij uw eerste liefde verzaakt hebt. Gedenk dan, van welke hoogte gij gevallen zijt en bekeer u en doe weder uw eerste werken. Maar zo niet, dan kom Ik tot u en Ik zal uw kandelaar van zijn plaats wegnemen, indien gij u niet bekeert. Doch dit hebt gij, dat gij de werken der Nikolaiëten haat, welke ook Ik haat. Wie een oor heeft, die hore, wat de Ruach [Geest] tot de gemeenten zegt. Wie overwint, hem zal Ik geven te eten van de boom des levens, die in het paradijs G'ds is.” (חזירון Chizayon [Openbaring] 2:1-7).

Voor een beter begrip zal ik de uitleg, die Yeshua aan de gelijkenis van de zaaier geeft, ook even uit 'Het Boek' citeren: *“Met het voorbeeld van de boer die ging zaaien, bedoel Ik dit: Er zijn mensen die wel over het Koninkrijk horen vertellen, maar er niets van begrijpen. Wat in hun hart is gezaaid, wordt er meteen door de duivel weer uitgeroofd. Dit soort mensen lijkt op de harde grond langs de weg. Er zijn ook mensen die over het Koninkrijk horen vertellen en er direct enthousiast over zijn. Maar zij zijn oppervlakkig. Als zij moeilijkheden krijgen of om hun overtuiging worden vervolgd, moeten zij er ineens niets meer van hebben. Want het zaad had nauwelijks wortel geschoten. Dit soort mensen lijkt op de steenachtige grond. Dan zijn er mensen die het goede nieuws horen, maar het laten verstikken door de zorgen van het leven en het verlangen naar geld. Eigenlijk doen ze niets met het goede nieuws dat ze hebben gehoord. Dit soort mensen lijkt op de grond die vol distels staat. Tenslotte zijn er mensen die het goede nieuws horen en begrijpen. Bij hen draagt het zaad vrucht, soms honderd, soms zestig- en soms dertigvoudig. Dit soort mensen lijkt op de goede grond, waar het zaad mooi kon opkomen en vrucht dragen.”* (מתת'יהו Matit'yahu [Mattheüs] 13:18-23).

Als wij dit zo lezen en met de brieven aan de zeven gemeenten in de Openbaring vergelijken, dan komen wij de mensen, die op de harde grond langs de weg, de steenachtige grond, de grond die vol distels staat alsook op de goede grond lijken, in alle zeven gemeenten tegen. In de gemeente te Efeze echter alleen de mensen, bij wie het zaad in de goede aarde viel en mooi kon opkomen om rijkelijk vrucht te dragen, want zij hebben de boodschap niet alleen gehoord, maar ook begrepen en in praktijk gebracht. Dit vinden wij ook in de naam van hun stad terug, want de naam Efeze, in het Grieks Εφεσος Ephesos, die afgeleid is van het Hettitische woord Apasa, betekent volgens de meeste bijbelgeleerden namelijk 'wenselijk'. Yeshua kende immers hun goede daden, hun inspanning en hun standvastigheid in het geloof. Hij wist ook, dat zij geen boosdoeners konden verdragen en dat ze de oplichters en dwaalleraren, die beweerden dat zij apostelen waren, op de proef hadden gesteld en hen als leugenaars hadden ontmaskerd. Hij wist, dat de Efeziërs Hem dwars door alles heen altijd trouw zijn gebleven en omwille van Zijn naam veel moesten verduren zonder te bezwijken. Hun geloofsleven was dus in elk opzicht wenselijk en deed de naam van hun stad eer aan. Op één punt na!

Het enige minpuntje dat ze hadden was, dat ze hun eerste liefde verzaakten, dat wil zeggen, dat hun eerste enthousiasme helaas afgekoeld was. Er was nog wel liefde, natuurlijk, maar die was niet meer zo vurig als de prille eerste liefde. In de nieuwe Bijbelvertaling staat: *“U hebt de liefde van weleer opgegeven!”* en in Het Boek: *“U houdt niet meer zo veel van Mij als in het begin!”* Het zaad mag dan wel in goede aarde gevallen zijn en rijkelijk vrucht gedragen hebben, maar als de liefde niet meer zo vurig is als in het begin en het zaaigoed te weinig water krijgt, komt de oogst alsnog in gevaar. Het vrucht dragen is namelijk afhankelijk van de toestand van het hart en daarom gebruikte Yeshua de shaliach [apostel] Yochanan [Johannes] om door middel van deze brief de gelovigen te Efeze wakker te schudden en hun hartsgesteldheid terug te brengen naar de wenselijke toestand van weleer. Openbaring 2:5: *“Bedenk van welke hoogte u gevallen bent. Breek met het leven dat u nu leidt en doe weer als vroeger!”* (NBV). De NBG spreekt in dit vers van de *“eerste werken”*.

Dit wijst erop, dat Yeshua hier behalve de eerste liefde voor Hem, waarin Hij op de eerste plaats kwam en zij bereid waren alles voor Hem te doen, ook de onderlinge broederliefde op het oog had, want de eerste liefde voor Yeshua hield ook de liefde voor elkaar in. De liefde voor Yeshua en de liefde voor elkaar zijn namelijk niet te scheiden, zoals Hijzelf nadrukkelijk gezegd heeft: *“Aan jullie liefde voor elkaar zal iedereen zien dat jullie Mijn leerlingen zijn!”* (ירחנן Yochanan [Johannes] 13:35, NBV). Het Boek: *“Aan de onderlinge liefde zullen de mensen zien dat u Mijn discipelen bent!”* Ook staat er geschreven: *“En dit gebod hebben wij van Hem: Wie G'd liefheeft, moet ook zijn broeder liefhebben!”* Als de Efeziërs hun eerste liefde voor Yeshua

verlaten hadden, dan had dit dientengevolge ook rechtstreekse gevolgen voor hun onderlinge liefde, waardoor het fundamenteel van het gemeentelven ondermijnd werd met alle gevolgen vandien. Ook al lijkt de gemeente van Efeze in de gelijkenis van de zaaier volgens de uitleg van Yeshua op de goede grond, waar het zaad mooi kon opkomen en vrucht dragen, maar als er daarbij een gebrek aan liefde is, dan hebben alle goede werken in de naam van Yeshua geen waarde. Sha'ul [Paulus] schrijft: *“Al sprak ik de talen van alle mensen en die van de engelen – had ik de liefde niet, ik zou niet meer zijn dan een dreunende gong of een schelle cimbaal. Al had ik de gave om te profeteren en doorgrondde ik alle geheimen, al bezat ik alle kennis en had ik het geloof dat bergen kan verplaatsen – had ik de liefde niet, ik zou niets zijn. Al verkocht ik mijn bezittingen omdat ik voedsel aan de armen wilde geven, al gaf ik mijn lichaam prijs en kon ik daar trots op zijn – had ik de liefde niet, het zou mij niets baten!”* (קורנתיים א) [1 Korinthiërs] 13:1-3). De kritiek op het feit, dat de Efeziërs hun eerste liefde hebben verzaakt, wordt door Yeshua echter weer verzacht door erop te wijzen, dat zij de werken der Nikolaïeten haten, die een dwaalleer verkondigden en de gelovigen probeerden te verleiden tot immoreel gedrag en het eten van afgodenoffers. Als wij dus op de goede grond willen lijken waar het zaad mooi opkomt en rijkelijk vrucht zal dragen, dan zullen wij evenals de gemeente van Efeze terug moeten naar onze eerste liefde!

2. De gelijkenis van het onkruid tussen de tarwe en de gemeente te Smyrna.

“Nog een gelijkenis hield Hij hun voor en Hij zeide: Het Koninkrijk der hemelen komt overeen met iemand, die goed zaad gezaaid had in zijn akker. Doch terwijl de mensen sliepen, kwam zijn vijand en zaaide er onkruid overheen, midden tussen het koren, en ging weg. Toen het graan opkwam en vrucht zette, toen kwam ook het onkruid te voorschijn. Daarna kwamen de slaven van de eigenaar en zeiden tot hem: Heer, hebt gij niet goed zaad in uw akker gezaaid? Hoe komt hij dan aan onkruid? Hij zeide tot hen: Dat heeft een vijandig mens gedaan. De slaven zeiden tot hem: Wilt gij dan, dat wij het bijeenhalen? Hij zeide: Neen, want bij het bijeenhalen van het onkruid zoudt gij tevens het koren kunnen uittrekken. Laat beide samen opgroeien tot de oogst. En in de oogsttijd zal ik tot de maaiers zeggen: Haalt eerst het onkruid bijeen en bindt het in bossen om het te verbranden, maar brengt het koren bijeen in mijn schuur!” (מתתיהו Matit'yahu [Mattheüs] 13:24-30).

Ook van deze tweede משל Mashal [gelijkenis] gaf Yeshua Zijn tal'midim naderhand in de verzen 36-43 een persoonlijke uitleg: *“Toen liet Hij de scharen gaan en ging naar huis. En Zijn discipelen kwamen bij Hem en zeiden: Maak ons de gelijkenis van het onkruid in de akker duidelijk. Hij antwoordde en zeide: Die het goede zaad zaait, is de Zoon des mensen; de akker is de wereld; het goede zaad, dat zijn de kinderen van het Koninkrijk; het onkruid zijn de kinderen van de boze; de vijand, die het gezaaid heeft, is de duivel; de oogst is de voleinding der wereld; de maaiers zijn de engelen. Zoals nu het onkruid verzameld wordt en met vuur verbrand, zo zal het gaan bij de voleinding der wereld. De Zoon des mensen zal Zijn engelen uitzenden en zij zullen uit Zijn Koninkrijk verzamelen al wat tot zonde verleidt en hen, die de ongerechtigheid bedrijven, en zij zullen hen in de vurige oven werpen; daar zal het gewezen zijn en het tandengeknars. Dan zullen de rechtvaardigen stralen als de zon in het Koninkrijk huns Vaders. Wie oren heeft, die hore!”*

“En schrijf aan de engel der gemeente te Smyrna: Dit zegt de eerste en de laatste, die dood geweest is en levend geworden: Ik weet uw verdrukking en armoede, hoewel gij rijk zijt, en de laster van hen, die zeggen, dat zij Joden zijn, doch het niet zijn, maar een synagoge des satans. Wees niet bevreesd voor hetgeen gij lijden zult. Zie, de duivel zal sommigen uwer in de gevangenis werpen, opdat gij verzocht wordt, en gij zult een verdrukking hebben van tien dagen. Wees getrouw tot de dood en Ik zal u geven de kroon des levens. Wie een oor heeft, die hore, wat de Ruach [Geest] tot de gemeenten zegt. Wie overwint, zal van de tweede dood geen schade lijden.” (חזיון Chizayon [Openbaring] 2:8-11).

De tweede brief is gericht aan de gemeente in Σμύρνα Smyrna, wat letterlijk 'mirre' betekent. Dat is bitter welriekend gomhars, waarvan balsem gemaakt werd. De bittere smaak komt vooral in de Hebreeuwse naam van mirre duidelijk naar voren: מר mor, hetgeen van מר mar afgeleid is, wat 'bitter' betekent. Dat woord kent u uiteraard van de naam Mara [de bittere]. Daarom zou

men Smyrna ook met 'bitterheid' kunnen vertalen. Deze naam is dus zeer toepasselijk op de gelovigen van deze stad, die in bittere armoede leefden terwijl Smyrna juist één van de meest welvarende steden in Klein-Azië was. Hun armoede was het gevolg van de vervolging waaraan zij blootgesteld waren in deze vijandige omgeving.

De gelovigen in Smyrna, die door Yeshua in de gelijkenis van het onkruid tussen het koren 'het goede zaad' ofwel 'de kinderen van G'ds Koninkrijk' genoemd worden, waren het doelwit voor de aanvallen van de satan, die hier zeer sluw te werk ging. Toen de mensen sliepen, dat wil zeggen niet waakzaam waren, zaaide hij onkruid tussen de tarwe. Dit onkruid, dat in de Griekse grondtekst ζιζάνια zizania heet, is de giftige dolik, die bij consumptie dodelijk kan zijn! Omdat de dolik aanvankelijk niet van tarwe te onderscheiden is, vormt hij een grote bedreiging en is letterlijk levensgevaarlijk! Yeshua zei in de uitleg van de gelijkenis, dat Hij met het onkruid, de dolik, de kinderen van de boze bedoelt, dat zijn degenen die bij de duivel horen. In Zijn brief aan de gemeente te Smyrna heeft Hij het over mensen die beweren dat zij Joden zijn, maar in feite de satan dienen. De NBG-vertaling heeft het over de synagoge des satans. Groot Nieuws Bijbel: *"Degenen die zich Joden noemen, spreken kwaad van u, maar het zijn geen Joden, het zijn aanhangers van satan!"* (חזירון Chizayon [Openbaring] 2:8-11).

Maar dat geldt niet alleen voor de Joden. Ook onder de gelovigen uit de volken zijn er velen, die zich weliswaar voordoen als volgelingen van Yeshua, maar in werkelijkheid geïnfiltreerd zijn om de ware gelovigen op een dwaalspoor te zetten. We moeten daarom waakzaam zijn en leren, de tarwe van het onkruid te onderscheiden, wat soms best lastig kan zijn, want pas als het gewas opschiet en vrucht begint te dragen komt ook het onkruid tussen de halmen tevoorschijn en wordt als zodanig herkenbaar. Yeshua zegt over deze gevaarlijke infiltranten: *"Aan hun vruchten zul je hen herkennen. Men plukt toch geen druiven van doornstruiken of vijgen van distels?"* (מתת'יהו Matit'yahu [Mattheüs] 7:16).

Men zou denken dat het onkruid meteen uitgerukt zou moeten worden zodra het als zodanig herkenbaar is om verdere vermenging te voorkomen, maar dat zou schade kunnen toebrengen aan het goede graan omdat de wortels van de giftige dolik, die ook zwartkoren genoemd wordt, zich met de wortels van de tarwe vervlochten hebben. Met het uitrukken van het onkruid zou men per ongeluk dus ook de tarwe kunnen uitrukken, wat niet de bedoeling is. Men kan met de scheiding dus beter wachten tot de oogst. Dan wordt het onkruid door de maaiers (de engelen) van de goede tarwe gescheiden. Het goede graan wordt naar de schuren gebracht en de giftige dolik wordt in het vuur gegooid en verbrand. Yeshua doelt met deze symboliek op de scheiding van de rechtvaardigen en de onrechtvaardigen aan het einde der tijden, waarbij de vurige oven naar het oordeel verwijst en de graanschuur naar G'ds Koninkrijk.

3. De gelijkenis van het mosterdzaadje en de gemeente te Pergamum.

"Nog een gelijkenis hield Hij hun voor en Hij zeide: Het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan een mosterdzaadje, dat iemand nam en in zijn akker zaaide. Het is wel het kleinste van alle zaden, maar als het volgroeid is, is het groter dan de tuingewassen en het wordt een boom, zodat de vogelen des hemels in zijn takken kunnen nestelen." (מתת'יהו Matit'yahu [Mattheüs] 13:31-32).

"En schrijf aan de engel der gemeente te Pergamum: Dit zegt Hij, die het tweesnijdende scherpe zwaard heeft: Ik weet, waar gij woont, daar waar de troon des satans is; en gij houdt vast aan Mijn naam en hebt het geloof in Mij niet verloochend, ook niet in de dagen van Antipas, Mijn getuige, Mijn getrouwe, die gedood werd bij u, waar de satan woont. Maar Ik heb enkele dingen tegen u: dat gij daar sommigen hebt, die vasthouden aan de leer van Bil'am, die Balaq leerde de kinderen Israëls een strik te spannen, dat zij afgodenoffers zouden eten en hoereren. Zo hebt ook gij sommigen, die op gelijke wijze aan de leer der Nikolaiëten vasthouden. Bekeer u dan; maar zo niet, dan kom Ik spoedig tot u en Ik zal strijd tegen hen voeren met het zwaard Mijnsmonds. Wie een oor heeft, die hore, wat de Ruach [Geest] tot de gemeenten zegt. Wie overwint, hem zal Ik geven van het verborgen manna, en Ik zal hem een witte steen geven en op die steen een nieuwe naam geschreven, welke niemand weet, dan die hem ontvangt." (חזירון Chizayon [Openbaring] 2:12-17).

Pergamum, in het Grieks Πέργαμος Pergamos, was net als het mosterdzaadje in het begin heel klein, niet meer dan een heuvelburcht en later uitgroeid tot een grote en belangrijke stad met

120.000 tot 200.000 inwoners! Dus alleen al wat dat betreft klopt de vergelijking met het kleine mosterdzaadje, dat later uitgroeit tot een grote boom precies. En zo is ook de gemeente van deze stad natuurlijk klein begonnen en moest ten tijde van Yochanan [Johannes] wel behoorlijk groot geweest zijn. Een grote gemeente heeft echter één nadeel: anonimiteit! Omdat men niet iedereen persoonlijk kende konden mensen met slechte bedoelingen ongemerkt binnensluipen en zo gaat ook de tweede vergelijking op: zoals de vogels, die de knechten van de boze symboliseren, zich in de takken van de grote boom konden nestelen, die uit het mosterdzaadje was ontstaan, zo bood de grote gemeente van Pergamum ook onderdak aan de dwaalleraars, die de leer van Bil'am verkondigden en de gelovigen ertoe verleidden, afgodenoffers te eten en ontucht te plegen. Ook de Nikolaiëten worden in dit verband opnieuw genoemd, die immoreel gedrag als behorend tot de 'christelijke vrijheid' leerden en praktiseerden.

Yeshua begint Zijn brief aan de gelovigen van Pergamum met de troostrijke woorden dat Hij Zich ervan bewust is dat zij het moeilijk hebben omdat ze in de stad wonen waar de troon van satan staat, dus waar G'ds tegenstander hoogstpersoonlijk zetelt, maar dat ze desondanks toch Zijn naam trouw gebleven zijn en hun geloof in Hem niet verloochend hebben. Maar daarna geeft Hij hen een ernstige berisping omdat zij de verkondiging van de onreine en verderfelijke leer tolereerden en zich daar zelfs door lieten beïnvloeden. Hij roept hen dan ook nadrukkelijk op, zich te bekeren en hun lakse en ruimhartige houding tegenover de dwaalleraars te herzien. Deze oproep geldt eigenlijk voor ons allemaal! Kijk uit welke leer je aanhangt en laat je niet door zogenaamde profeten, apostelen en leraars misleiden! Toets alles aan het Woord!

4. De gelijkenis van de zuurdesem en de gemeente te Thyatira.

“Nog een gelijkenis sprak Hij tot hen: Het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan een zuurdesem, welke een vrouw nam en in drie maten meel deed, totdat het geheel doorzuurd was.” (מתתיהו Matit'yahu [Mattheüs] 13:33). Groot Nieuws Bijbel: *“Het hemelse Koninkrijk lijkt op gist. Een vrouw doet wat gist in drie maten meel, en later blijkt het deeg helemaal gerezen!”*

“En schrijf aan de engel der gemeente te Thyatira: Dit zegt de Zoon G'ds, die ogen heeft als een vuurvlam en Zijn voeten zijn als koperbrons: Ik weet uw werken en liefde, en geloof en dienstbetoon, en uw volharding en uw laatste werken, die meer zijn dan de eerste. Maar Ik heb tegen u, dat gij de vrouw Izebel laat begaan, die zegt, dat zij een profetes is, en zij leert en verleidt Mijn knechten om te hoereren en afgodenoffers te eten. En Ik heb haar tijd gegeven om zich te bekeren, maar zij wil zich niet bekeren van haar hoererie. Zie, Ik werp haar op het ziekbed en hen, die met haar overspel bedrijven, breng ik in grote verdrukking, indien zij zich niet van haar werken bekeren. En haar kinderen zal Ik de dood doen sterven en alle gemeenten zullen inzien, dat Ik het ben, die nieren en harten doorzoek; en Ik zal u vergelden, een ieder naar uw werken. Doch Ik zeg tot u allen, die voorts te Thyatira zijt, en deze leer niet hebt en die niet, gelijk zij zeggen, de diepten des satans hebt leren kennen: Ik leg u geen andere last op. Maar wat gij hebt, houdt dat vast, totdat Ik gekomen ben. En wie overwint en Mijn werken tot het einde toe bewaart, hem zal Ik macht geven over de heidenen; en hij zal hen hoeden met een ijzeren staf, als aardewerk worden zij verbrijzeld, gelijk ook Ik van Mijn Vader ontvangen heb, en Ik zal hem de morgenster geven. Wie een oor heeft, die hore, wat de Ruach [Geest] tot de gemeenten zegt.” (חזיון Chizayon [Openbaring] 2:18-29).

Over de מַשַּׁל Mashal [gelijkenis] van de zuurdesem zijn de meningen verdeeld. Men kan daar namelijk een positieve uitleg aan geven of een negatieve.

Sommige bijbeluitleggers kiezen voor de positieve omdat er immers gesproken wordt over het Koninkrijk der hemelen. Zij zien in de zuurdesem de kracht van het Evangelie dat over de hele wereld verspreid wordt. Ook zien zij daarin een beeld van de gemeente, die met twaalf mannen begonnen is en uitgroeit tot honderden miljoenen, zo niet miljarden gelovigen verspreid over de hele wereld. Op zich valt daar wel wat voor te zeggen.

Andere bijbelgeleerden zijn daarentegen van mening, dat deze gelijkenis negatief uitgelegd moet worden omdat de zuurdesem in de hele Bijbel als een beeld van het kwaad gezien wordt: *“Hij waarschuwde hen: Pas op, hoed je voor de zuurdesem van de Farizeeën en voor de zuurdesem van Herodes!”* (Marcus 8:15). *“Hoed je voor de zuurdesem, dat wil zeggen de huichelarij van de Farizeeën!”* (Lucas 12:1). *“Wees terdege op je hoede voor de zuurdesem van*

de Farizeeën en de Sadduceeën! ... Toen begrepen ze dat Hij hier niet bedoelde dat ze op de hoede moesten zijn voor de zuurdesem van het brood, maar voor het onderricht van de Farizeeën en de Sadduceeën.” (מתת'יהו Matit'yahu [Mattheüs] 16:6 en 12). Ook ik kies voor de tweede uitleg en ga daar verder op door.

In deze gelijkenis spreekt Yeshua over een vrouw, die ervoor zorgt, dat haar zuurdesem drie volle maten meel doorzuurt. Dat is veel meer dan normaal gebruikelijk, want daarmee zou men ruim 160 personen van brood kunnen voorzien. Yeshua heeft het dus niet over een gewone huisvrouw, maar over een vrouw die een hele gemeente met haar zuurdeeg van slechtheid en boosheid wil doorzuren. Sha'ul haShaliach [de apostel Paulus] schrijft in zijn eerste brief aan de Korinthiërs: *“Weet gij niet, dat een weinig zuurdeeg het gehele deeg zuur maakt? Doet het oude zuurdeeg weg, opdat gij een vers deeg moogt zijn; gij zijt immers ongezuurd. Want ook ons Pesachlam is geslacht: de Mashiach [Christus]. Laten wij derhalve feest vieren, niet met oud zuurdeeg, noch met zuurdeeg van slechtheid en boosheid, maar met het ongezuurde brood van reinheid en waarheid!”* (1 Korinthiërs 5:6-8, NBG). De vrouw, die in de brief aan de gemeente van Thyatira, in het Grieks Θυάτιρα Thyateira, met de vrouw in de gelijkenis overeenkomt, is de hoer Izebel, die zich uitgaf als profetes.

Yeshua roemt deze gemeente vanwege haar toewijding en haar geestelijk groei: *“Ik ken uw doen en laten. Ik weet hoe groot uw liefde, uw geloof en hulpvaardigheid zijn en hoe moedig u volhoudt. Ik weet ook dat u nu nog meer doet dan eerst!”* (חזירון Chizayon [Openbaring] 2:19, Het Boek). Dus wat dat betreft is Hij uiterst tevreden en spreekt vol lof over deze gemeente. Maar dan past Hij de gelijkenis van de zuurdesem op haar toe en verwijt haar, dat ze de valse profetes in haar gelederen toelaat en haar slechte praktijken tolereert.

Natuurlijk heette die vrouw niet echt Izebel, want dat zou meer dan toevallig zijn, maar Yochanan [Johannes] noemde haar zo, omdat ze dezelfde kenmerken vertoonde als de slechte koningin in מלכים א' M'lachim alef [1 Koningen] 18-21 en מלכים ב' M'lachim bet [2 Koningen] 9. Zoals de eerste Izebel het volk van haar man Achav overhaalde, de Ba'al te dienen, zo verleidde de tweede Izebel de gelovigen van Thyatira, eveneens tot het eten van afgodenoffers en het plegen van ontucht. Yeshua liet het daar echter niet bij zitten en kondigde harde straffen aan voor degenen, die zich hieraan schuldig maakten.

Gelukkig heeft deze vrouw het niet voor elkaar gekregen, de volledige gemeente met haar slechte zuurdesem te doorzuren, want er waren ook nog gemeenteleden die zich niet lieten verleiden om aan deze verderfelijke praktijken mee te doen. Aan hen liet Yeshua weten: *“Tegen de rest van u in Thyatira, al degenen die haar leer niet aanhangen en die zich niet hebben verdiept in de zogenaamde verborgenheden van satan, zeg Ik: Ik leg u maar één last op: houdt vast aan wat u hebt, totdat Ik kom!”* (חזירון Chizayon [Openbaring] 2:24-25). Bij ‘wat u hebt’ moeten we denken aan al die positieve dingen, waar Hij in vers 19 zo vol lof over sprak. Daar moeten ze mee doorgaan. Datzelfde geldt natuurlijk ook voor ons, want evenals bij alle andere brieven aan de zeven gemeenten sluit Hij ook deze brief af met de oproep aan ons allemaal, te luisteren naar wat G'ds Geest tegen de gemeenten zegt.

5. De gelijkenis van de schat in de akker en de gemeente te Sardes.

“Het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan een schat, verborgen in een akker, die een mens ontdekte en verborg, en in zijn blijdschap erover gaat hij heen en verkoopt al wat hij heeft en koopt die akker.” (מתת'יהו Matit'yahu [Mattheüs] 13:44, NBG). Het Boek: *“Het Koninkrijk van de hemelen is net een schat die ergens in een stuk land ligt en door iemand wordt ontdekt. Die man stopt de schat vlug weer in de grond. Hij is zo blij dat hij alles wat hij heeft, verkoopt. Dan koopt hij het stuk land, met de schat erbij!”*

“En schrijf aan de engel der gemeente te Sardes: Dit zegt Hij, die de zeven Geesten G'ds en de zeven sterren heeft: Ik weet uw werken, dat gij de naam hebt, dat gij leeft, maar gij zijt dood. Wees wakker en versterk het overige, dat dreigde te sterven, want Ik heb geen van uw werken vol bevonden voor Mijn G'd. Bedenk dan, hoe gij het ontvangen en gehoord hebt, en bewaar het en bekeer u. Indien gij dan niet wakker wordt, zal Ik komen als een dief, en gij zult niet weten, op welk uur Ik u zal overvallen. Doch gij hebt enkele personen te Sardes, die hun klederen niet hebben bezoedeld, en zij zullen met Mij in witte klederen wandelen, omdat zij het

waardig zijn. *Wie overwint, zal aldus bekleed worden met witte klederen; en Ik zal zijn naam geenszins uitwissen uit het boek des levens, maar Ik zal zijn naam belijden voor Mijn Vader en voor zijn engelen. Wie een oor heeft, die hore, wat de Ruach [Geest] tot de gemeenten zegt.*" (חזירן Chizayon [Openbaring] 3:1-6).

In de vijfde משל Mashal [gelijkenis] vergelijkt Yeshua het Koninkrijk der hemelen met een schat, die iemand per toeval in een akker gevonden heeft. Gezien het feit, dat hij de akker later kocht was die dus op dat moment niet van hem. Het is dus helemaal niet vanzelfsprekend om een verborgen schat in andermans akker te vinden. Maar hij was daar natuurlijk zo blij mee, dat hij de schat eerst opnieuw verstopte om hem veilig te stellen, alles wat hij had verkocht en met dat geld de akker kocht zodat de schat op legale wijze in zijn bezit kwam.

Deze gelijkenis van de verborgen schat slaat ook volledig op de gemeente van Sardes. De stad Sardes stond namelijk bekend om haar legendarische rijkdom. De Griekse naam Σάρδεις Sardeis is immers afgeleid van het woord σάρδιον sardion, dat 'rode' ofwel 'uit sardius-steen' betekent. De sardius is een edelsteen, die twee keer in het boek Openbaring genoemd wordt: *"Terstond kwam ik in vervoering des geestes en zie, er stond een troon in de hemel en iemand was op die troon gezeten. En die erop gezeten was, was van aanzien de diamant en sardius gelijk; en een regenboog was rondom de troon, van aanzien de smaragd gelijk."* (חזירן Chizayon [Openbaring] 4:2-3). - *"En de fundamenten van de muur der stad waren met allerlei edelgesteente versierd. Het eerste fundament was diamant, het tweede lazursteen, het derde robijn, het vierde smaragd, het vijfde sardonyx, het zesde sardius, het zevende topaas, het achtste beril, het negende chrysoliet, het tiende chrysopraas, het elfde saffier, het twaalfde ametist."* (חזירן Chizayon [Openbaring] 21:19-20).

In vers 38 van Mattheüs 13 heeft Yeshua zelf al uitgelegd, dat met de akker de wereld bedoeld is, maar over de vraag wie of wat de schat is en wie degene is die hem vindt kan men twee kanten opgaan. Als men ervan uitgaat, dat met de verborgen schat de Blijde Boodschap bedoeld is, die gevonden wordt door mensen die hun hart ervoor openstellen, dan is deze visie in overeenstemming met de woorden van Yeshua, die gezegd heeft: *"Ik dank U, Vader, Heer des hemels en der aarde, dat Gij deze dingen voor wijzen en verstandigen verborgen hebt, doch aan kinderkens geopenbaard."* (מתתיהו Matit'yahu [Mattheüs] 11:25, NBG). Groot Nieuws Bijbel: *"Vader, Heer van hemel en aarde, Ik dank u, dat U aan de allerkleinsten hebt onthuld wat U voor wijzen en geleerden verborgen hebt gehouden."*

Als we echter ervan uitgaan, dat Yeshua met 'de mens' Zichzelf bedoelt, de Mensenzoon, dan kan de verborgen schat, die Hij in de akker, dus in de wereld vindt, niets anders zijn dan een zondaar die zich bekeert en Hem aanneemt als Heer en Verlosser. Dat verklaart ook de grote blijdschap, waar Yeshua het in deze gelijkenis en later ook in Lucas 15:7 over heeft, want: *"Ik zeg u, dat er alzo blijdschap zal zijn in de hemel over één zondaar, die zich bekeert, meer dan over negenennegentig rechtvaardigen, die geen bekering nodig hebben!"* Yeshua schat de zondaar die tot inkeer komt op zo'n waarde, dat Hij er alles voor over had, afstand deed van Zijn hemelse positie en de hoogste prijs betaalde om hem vrij te kopen van de overste dezer wereld. Dit vinden wij ook terug in Zijn brief aan de gemeente te Sardes.

Zoals het helemaal niet vanzelfsprekend is, een schat op andermans akker te vinden, zo was het ook helemaal niet zo vanzelfsprekend, in de gemeente van Sardes nog iemand te vinden, die Hem trouw gebleven is, want deze gemeente was er geestelijk behoorlijk slecht aan toe. Hij is daar heel boos over en geeft hen een ernstige berisping: *"Ik weet wat u doet! Overal wordt beweerd dat u het leven hebt, terwijl u dood bent! Word wakker, versterk uw laatste krachten: u bent op sterven na dood! Want ik merk dat uw gedrag tekortschiet in G'ds ogen!"* (חזירן Chizayon [Openbaring] 3:2, NBV).

Toch dan vond Hij met grote blijdschap de verborgen schat, want het bleek, dat er in de gemeente van Sardes toch nog enkele gelovigen waren, die daarin een positieve uitzondering vormden, niet met de meerderheid meededen en zich niet bevuild hadden. Zij waren het waard om voor altijd bij Hem te zijn en witte klederen te dragen, want zij zijn voor Hem de schat in de akker. Toch deze belofte geldt ook voor ons: *"Wie overwint, zal zo in het wit gekleed worden. Ik zal zijn naam niet schrappen uit het boek van de levenden. Nee, ik zal voor Mijn Vader en Zijn engelen verklaren dat hij bij Mij hoort!"* (Vers 5, Groot Nieuws Bijbel).

6. De gelijkenis van de kostbare parel en de gemeente te Philadelphia.

“Evenzo is het Koninkrijk der hemelen gelijk aan een koopman, die schone parelen zocht. Toen hij een kostbare parel gevonden had, ging hij heen en verkocht al wat hij had, en kocht die.” (מתתיהו Matit'yahu [Mattheüs] 13:45-46, NBG). Het Boek: *“Het Koninkrijk van de hemelen doet ook denken aan een koopman die op zoek is naar mooie parels. Ineens ontdekt hij er één van grote waarde. Hij verkoopt alles wat hij heeft en koopt die ene kostbare parel.”*

“En schrijf aan de engel der gemeente te Philadelphia: Dit zegt de Heilige, de Waarachtige, die de sleutel Davids heeft, die opent en niemand zal sluiten, en Hij sluit en niemand opent. Ik weet uw werken: zie, Ik heb een geopende deur voor uw aangezicht gegeven die niemand kan sluiten; want gij hebt kleine kracht, maar gij hebt Mijn woord bewaard en Mijn naam niet verloochend. Zie, Ik geef sommigen uit de synagoge des satans, van hen, die zeggen, dat zij Joden zijn en het niet zijn, maar liegen; zie, Ik zal maken, dat zij zullen komen en zich nederwerpen voor uw voeten, en erkennen, dat Ik u heb liefgehad. Omdat gij het bevel bewaard hebt om Mij te blijven verwachten, zal ook Ik u bewaren voor de ure der verzoeking, die over de gehele wereld komen zal, om te verzoeken hen, die op de aarde wonen. Ik kom spoedig; houd vast wat gij hebt, opdat niemand uw kroon neme. Wie overwint, hem zal Ik maken tot een zuil in de tempel Mijns G'ds en hij zal niet meer daaruit gaan; en Ik zal op hem schrijven de naam Mijns G'ds en de naam van de stad Mijns G'ds, het nieuwe Jeruzalem, dat uit de hemel nederdaalt van Mijn G'd, en Mijn nieuwe naam. Wie een oor heeft, die hore, wat de Ruach [Geest] tot de gemeenten zegt.” (חזירון Chizayon [Openbaring] 3:7-13).

De מַשָּׁל Mashal [gelijkenis] van de parel is net als de brief aan de gemeente te Philadelphia een beeld van de ware gemeente, de bruidsgemeente! Zij wordt gekenmerkt door onderlinge liefde, hetgeen ook terug te vinden is in de Griekse naam van de stad, Φιλαδέλφεια Philadelphēia, die vertaald kan worden met 'broederliefde'.

Yeshua spreekt vol lof tot deze kleine gemeente: *“Ik weet dat u niet sterk bent, maar u hebt gedaan wat Ik zei en bent Mij niet ontrouw geworden. Daarom heb Ik een deur voor u geopend die niemand sluiten kan!”* (Vers 8, Het Boek). NBV: *“Ik heb ervoor gezorgd, dat de deur voor u openstaat, zonder dat iemand hem kan sluiten. Want ook al hebt u weinig invloed, u bent trouw gebleven aan wat Ik heb gezegd en hebt Mijn naam niet verloochend!”*

Over welke deur heeft Hij het? Volgens Het Boek over de deur van het Nieuwe Jeruzalem, want in Het Boek is vers 7 als zodanig vertaald: *“Dit zijn de woorden van Hem die heilig en echt is, die de sleutel van het nieuwe Jeruzalem heeft, die binnenlaat wie Hij wil en buitensluit wie Hij wil.”* Op zich valt daar wel wat voor te zeggen, maar in de Griekse grondtekst wordt het Nieuwe Jeruzalem in vers 7 niet genoemd. Bovendien heeft het Nieuwe Jeruzalem volgens Openbaring 21:12 niet slechts één deur, maar twaalf poorten!

Ik denk daarom eerder aan de deur van de schuilplaats, waar Yeshua Zijn gemeente veilig opbergt gedurende de Grote Verdrukking, want in vers 10 zegt Hij: *“U bent Mij dwars door alles heen trouw gebleven, zoals Ik u had opgedragen. Ik zal u dan ook redden voor de tijd van beproeving, waarin alle bewoners van de aarde zwaar op de proef worden gesteld.”* (Het Boek).

De gemeente van Philadelphia is een beeld van de ware gemeente. Zij is de kostbare parel, waarvoor Yeshua alles gaf. Hij heeft haar gekocht en betaald met Zijn dierbaar bloed. Hij heeft de reine parel gescheiden van de onreine oester en zal haar veilig opbergen wanneer de tijd van de beproeving aanbreekt. De ware gemeente, bestaande uit de gelovige Joden en de gelovigen uit de volken, is een parel in G'ds hand!

7. De gelijkenis van het visnet en de gemeente te Laodicea.

“Evenzo is het Koninkrijk der hemelen gelijk aan een sleepnet, neergelaten in de zee, dat allerlei bijeenbrengt. Wanneer het vol is, haalt men het op de oever, en zet zich neer en verzamelt het goede in vaten, doch het ondeugdelijke werpt men weg. Zo zal het gaan bij de voleinding der wereld. De engelen zullen uitgaan om de bozen uit het midden der rechtvaardigen af te zonderen, en zij zullen hen in de vurige oven werpen; daar zal het geween zijn en het tandengeknars. Hebt gij dit alles verstaan? Zij zeiden tot Hem: Ja!” (מתתיהו Matit'yahu [Mattheüs] 13:47-51, NBG). Het Boek: *“Een ander voorbeeld van het Koninkrijk der hemelen is*

een visser, die zijn net in het water gooit. Er komen allerlei vissen in, eetbare en oneetbare. Wanneer zijn net vol is, trekt hij het op de kant en gaat de vissen sorteren. De eetbare doet hij in manden. De oneetbare gooit hij weg. Zo zal het ook gaan bij het einde van deze tijd. De engelen zullen komen om de slechte mensen van de goede te scheiden. En de slechten zullen in het vuur worden gegoooid. Daar zal één en al wroeging, tranen en verdriet zijn. Begrijpen jullie dit? Ja, antwoordden zij.”

“En schrijf aan de engel der gemeente te Laodicea: Dit zegt de Amen, de getrouwe en waarachtige Getuige, het begin der schepping G'ds: Ik weet uw werken, dat gij noch koud zijt, noch heet. Waart gij maar koud of heet! Zo dan, omdat gij lauw zijt en noch heet, noch koud, zal Ik u uit Mijn mond spuwen. Omdat gij zegt: Ik ben rijk en ik heb mij verrijkt en heb aan niets gebrek, en gij weet niet, dat gij zijt de ellendige en jammerlijke en arme en blinde en naakte, raad Ik u aan van Mij te kopen goud, dat in het vuur gelouterd is, opdat gij rijk moogt worden, en witte klederen, opdat gij die aandoet en de schande uwer naaktheid niet zichtbaar worde; en ogenzalf om uw oogleden te bestrijken, opdat gij zien moogt. Allen, die Ik liefheb, bestraf Ik en tuchtig Ik; wees dan ijverig en bekeer u. Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop. Indien iemand naar Mijn stem hoort en de deur opent, Ik zal bij hem binnenkomen en maaltijd met hem houden en hij met Mij. Wie overwint, hem zal Ik geven met Mij te zitten op Mijn troon, gelijk ook Ik heb overwonnen en gezeten ben met Mijn Vader op Zijn troon. Wie een oor heeft, die hore, wat de Ruach [Geest] tot de gemeenten zegt.” (חזירן Chizayon [Openbaring] 3:14-22).

Het vissen met het sleepnet is in deze zevende en tevens laatste משל Mashal [gelijkenis] een beeld van de verkondiging van de Blijde Boodschap, want Yeshua zei tegen de eerste Sh'lichim [apostelen] bij hun roeping: “Komt achter Mij en Ik zal u vissers van mensen maken!” (Mt 4:19 en Mc 1:17). Als gevolg van deze verkondiging vindt men in de gemeenten dan ook mensen van allerlei slag: vurige oprechte gelovigen, naïeve goedgelovigen die men alles kan wijsmaken, mensen die meerdere geloven tegelijk aanhangen, irritante critici die overal iets op aan te merken hebben, betweters en ook dwaalleraars. Kortom: goede, lauwe en slechte mensen dus. En zo zijn er in het sleepnet ook allerlei soorten vis: eetbare, dus koshere vissen, oneetbare, dus onreine vissen, d.w.z. vissen zonder schubben en vinnen alsook alle overige zeedieren zoals o.a. inktvissen, kreeften, garnalen en krabben die sowieso onrein zijn.

Zolang de visser nog op zee is, blijft de hele vangst nog bij elkaar in het net. Pas als de boot aan het oever ligt, worden de eetbare van de oneetbare vissen gescheiden, en zo vindt ook de scheiding tussen de goede en de slechte mensen pas aan het einde der tijden plaats. En dat is ook het geval bij de gemeente te Laodicea, hetgeen ook blijkt uit de Griekse naam van deze stad: Λαοδικεία Laodikeia, die samengesteld is uit de woorden λαός laos [volk] en δίκη dikē [rechtspraak, oordeel] en derhalve met ‘rechtspraak over het volk’ of ‘oordeel over het volk’ kan worden vertaald.

In de gemeente te Laodicea overheersten de lauwe gelovigen, waarvan Yeshua zei dat ze niet koud zijn, maar ook niet warm. Yeshua roept hen op om een duidelijke keuze te maken en zich alsnog te bekeren voordat het te laat is! Aan schijngelovigen heeft Hij helemaal niets, want daarmee geven ze ook naar de ongelovigen of andersgelovigen toe een verkeerd signaal dat de ware gelovigen in een kwaad daglicht kan zetten en voor hen het vissen belemmert. Toch ook de lauwe gelovigen in Laodicea schrijft Hij nog niet voorgoed af, maar geeft hen nog enkele welgemeende adviezen: “Ik geef u de raad goud van Mij te kopen dat in het vuur gezuiverd is; dan pas zult u rijk worden. En koop witte kleren van Mij, zodat u niet naakt bent en u niet hoeft te schamen. Koop ook ogenzalf en smeet dat op uw ogen, zodat u kunt zien. Ik straf u net zo lang totdat u niet meer onverschillig bent en tot inkeer komt!” (vers 18 en 19, Het Boek).

Hij zegt dit uit liefde omdat Hij niet wil dat ze verloren gaan. Als ze verstandig zijn nemen ze zich Zijn goede raad ter harte en kiezen ervoor, samen met de gelovigen van Philadelphia naar de veilige schuilplaats te gaan. Doen ze dat niet, dan zullen ze de gevolgen moeten dragen.

Yeshua eindigt Zijn brieven met de bekende woorden: “Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop. Indien iemand naar Mijn stem hoort en de deur opent, Ik zal bij hem binnenkomen en maaltijd met hem houden en hij met Mij.” (חזירן Chizayon [Openbaring] 3:14-22). Laat u Hem binnen als Hij rond etenstijd aan uw deur klopt of zegt u tegen Hem: “Kunt U later weer terugkomen, want wij zitten nu te eten?” De keuze is aan u!